

Badanie na temat miejsca i roli autorów i kompozytorów w europejskim rynku streamingu

Przeprowadzone przez:

Na zlecenie:

Wrzesień 2022

Kluczowe zagadnienia

1. Rynek streamingu muzyki dziś

Streaming jest głównym sposobem korzystania z muzyki

Streaming muzyki jest dziś najpopularniejszą formą odtwarzania muzyki przez konsumentów, a jego rozwój jest wielką szansą dla kompozytorów i autorów tekstów piosenek.

Od początku swej działalności w 2006 roku, muzyczne serwisy streamingowe poszerzają swoją ofertę. Niektóre z nich są dostępne jako samodzielna usługa, inne jako integralna funkcjonalność wielu innych serwisów i platform. Pojawił się szeroki wybór nowych funkcji zaprojektowanych z myślą o przyciągnięciu nowych odbiorców.

Ponadto wszystkie serwisy dysponują ogromnym katalogiem muzycznym dostępnym zawsze i wszędzie na każdym możliwym urządzeniu.

Zapewnienie dostępu do wielkiego katalogu w sposób zoptymalizowany i przyjazny dla użytkownika stało się możliwe dzięki stowarzyszeniom twórców. Są one naturalnymi partnerami serwisów streamingowych i odgrywają ważną rolę w ich rozwoju, umożliwiając im rozpoczęcie i poszerzenie skali ich działalności.

... ale nadal generuje niedopuszczalnie niskie przychody

Pomimo wspomnianej poprawy jakości i zakresu oferty, a także stale rosnącej bazy użytkowników serwisów streamingowych, wynagrodzenie twórców utrzymuje się na niedopuszczalnie niskim poziomie, a wartość, jaką autorzy i kompozytorzy wnoszą na ten rynek, nie spotyka się z należyтым uznaniem.

Budzi to poważne obawy wśród kompozytorów, autorów tekstów i wydawców muzycznych na całym świecie, a także stanowi zagrożenie dla zrównoważonego

rozwoju oraz różnorodności kulturowej tego rynku.

Każdy uczestnik łańcucha wartości ma swój udział w tym, by streaming muzyki stał się dla całej branży rynkiem, który sprosta wyzwaniom przyszłości.

Pewne ukierunkowane działania polityczne na poziomie UE mogą okazać się konieczne, aby znaleźć rozwiązania dla niektórych z przeszkód w tym segmencie.

Dlaczego badanie GESAC?

Kwestia uczciwego funkcjonowania rynku streamingu muzyki staje się przedmiotem coraz szerszej debaty na całym świecie. Dotyczy ona przede wszystkim problemów takich jak podział przychodów między wytwórniami i wykonawcami, czy zasady podziału przychodów serwisów bazujące na systemach zorientowanych na użytkownika bądź innych modelach.

GESAC zwrócił się z prośbą o przeprowadzenie tego badania w celu kompleksowego zbadania rynku, w tym rozważenia sposobów zwiększenia całkowitej puli przychodów dla wszystkich zaangażowanych stron, a także zrozumienia potrzeb i oczekiwań autorów, kompozytorów i ich stowarzyszeń, którzy stoją za utworami, które napędzają gospodarkę streamingową.

Streaming muzyki w liczbach

Główny sposób korzystania z muzyki:

68%

streaming to 68% wszystkich form korzystania z muzyki [1]

78%

konsumentów twierdzi, że korzysta z serwisów streamingowych [2]

524 miliony

użytkowników serwisów muzycznych bazujących na abonamentach [3]

Rosnąca oferta:

Gwałtowny wzrost oferty - muzyczne serwisy streamingowe udostępniają obecnie ponad 70 mln utworów [4]

8 milionów

Na Spotify można posłuchać utworów około 8 milionów artystów [5]. Widać wzrost liczby autorów tekstów piosenek mających swój udział w tworzeniu hitów, które napędzają sukces finansowy serwisów [6]

Rosnąca jakość oferty, z dźwiękiem o wyższej rozdzielczości, bardziej przyjaznej dla użytkownika, z lepszą łącznością, interoperacyjnością i nowymi funkcjami.

Przy malejącej wartości treści:

9,99

Początkowa opłata abonamentowa w wysokości 9,99 (w euro, dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich) ustalona w 2006 roku nie została nigdy podniesiona.

ARPU, czyli średni przychód na użytkownika (ang. Average Revenue Per User), w ciągu ostatnich 15 lat systematycznie malał.

Serwisy mają rozbudowane darmowe wersje (wspierane reklamami), które stanowią główny wybór dla większości konsumentów. Te darmowe warianty generują znacznie mniejsze przychody niż abonamenty (np. około 10 razy mniejsze).

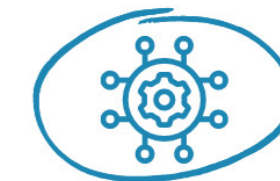
Strukturalne problemy w zakresie uczciwego funkcjonowania i różnorodności rynku:

93%

93% artystów na Spotify ma mniej niż 1000 słuchaczy co miesiąc [7]

≠

Problemy systemowe:
- ghostwriterzy / fake'owi artyści
- sztuczne odtworzenia
- payola i inne działania o charakterze przymusu

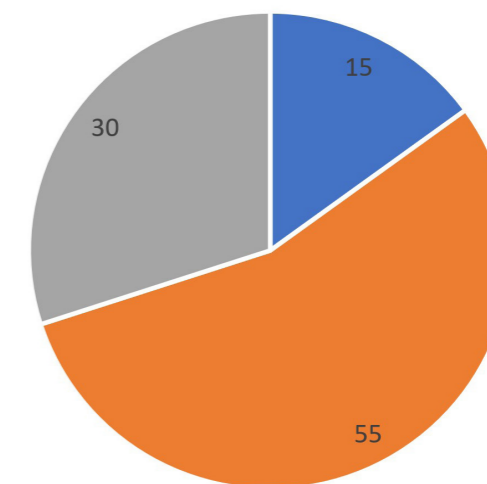

Brak przejrzystości algorytmów stosowanych przez serwisy streamingowe wpływa na możliwość odkrycia i poznania („odkrywalność”) muzyki oraz różnorodność kulturową.

Obecny podział całkowitej puli przychodów:

Obecny podział całkowitej puli cyfrowych przychodów pokazuje, że 30-34% ceny płaconej przez abonentów jest zatrzymywane przez serwis streamingowy, a z pozostałych 70%, 55% wraca do wytwórni i wykonawców, 15% do autora i wydawcy muzycznego [8]

Obecny podział całkowitej puli przychodów

■ Autorzy/wydawcy ■ Wytwórnice/wykonawcy ■ Serwisy streamingowe

[1] IFPI 2021 Engaging With Music Report.
[2] IFPI 2021 Engaging With Music Report.

[3] Liczby za drugi kwartał 2021 r. opublikowane przez MiDIA.
[4] Artykuł Willa Page'a pt. „Malbeconomics”.

[5] Dane z 2022 r. udostępnione przez Spotify.
[6] Magazyn Music Week.

[7] Dane z 2022 r. udostępnione przez Spotify.
[8] Raport komisji DCMS dla Parlamentu UK 2021

2. Główne wnioski z badania

Jak wskazuje raport, istnieje kilka powodów, dla których rynek streamingu muzyki nie jest obecnie w stanie wygenerować znaczącego wzrostu przychodów dla twórców. Można je powiązać z trzema podstawowymi kwestiami, które wymagają rozwiązania, aby stworzyć model korzystania z muzyki, który byłby bardziej przyjazny dla twórców:

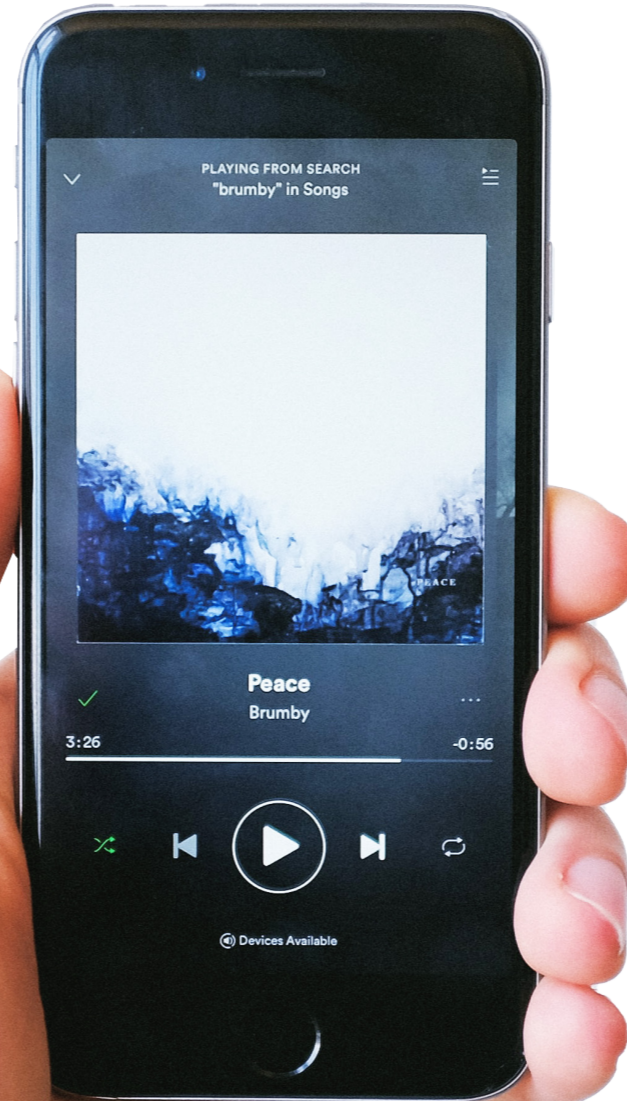
Asymetria między celami serwisów streamingowych a dążeniami autorów i kompozytorów

Głównym celem większości serwisów streamingowych jest zwiększenie bazy użytkowników, a w niektórych przypadkach sprzedaż innych usług lub urządzeń, które są powiązane z ich ofertą muzyczną (np. sprzęt audio Apple, konto Amazon Prime, czy urządzenia automatyki domowej). Dzieje się tak zazwyczaj z uwagi na decyzje biznesowe serwisów, które sprawiają, że rynek streamingowy nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej wartości udostępnianej twórczości i wygenerować wystarczających przychodów dla autorów i kompozytorów pomimo rosnącej bazy użytkowników.

Po pierwsze, większość serwisów streamingowych oferuje **bardzo rozbudowane, darmowe, wspierane reklamami warianty, które nadal są pierwszym wyborem większości konsumentów kierujących się kwestią wygody, i to pomimo że przychody generowane przez te wersje są około 10-krotnie niższe niż te uzyskiwane z płatnych abonamentów. Ponieważ serwisy nie stwarzają dla klientów dostatecznej motywacji, by z czasem przejść na płatne abonamenty, nisko dochodowe darmowe oferty stają się główną formą eksploatacji.**

Jeśli zaś chodzi o płatne abonamenty, indywidualna opłata abonamentowa na pierwotnym, ustalonym w 2006 r. poziomie 9,99 (w euro, dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich) nigdy nie została podniesiona i to pomimo gwałtownego wzrostu jakości, ilości utworów oraz łatwości korzystania z muzycznych usług streamingowych. W połączeniu z malejącym ARPU (średnie wielkość opłat ponoszonych przez użytkowników), wprowadzeniem kilku planów promocyjnych i rodzinnych oraz wzrostem inflacji, **realna wartość abonamentu liczonego od użytkownika znacznie spadła w ciągu ostatnich 15 lat.**

W konsekwencji nastąpił ogólny spadek wartości muzyki, utrudniający zwiększenie całkowitej puli przychodów, co z kolei jest jednym z podstawowych postulatów autorów i kompozytorów.

Strukturalne problemy w zakresie uczciwego funkcjonowania i różnorodności rynku

Obecny, napędzany przebojami rynek streamingu muzyki doprowadził do powstania piramidowej struktury, w której niewielka liczba utworów przechwytywa dużą część słuchaczy. Dla przykładu 57 000 artystów odpowiadało za 90% miesięcznych odsłuchań na Spotify w marcu 2021 roku. Według danych z 2022 roku 93% artystów Spotify ma mniej niż 1000 słuchaczy miesięcznie. Stosowanie algorytmów, a także bariery stwarzane przez najpopularniejsze playlisty jeszcze pogarszają tę sytuację. Od dawna istniejące defekty w funkcjonowaniu muzycznych platform streamingowych, takie jak „sztuczne odtworzenia”, „ghostwriterzy / fake’owi artyści”, systemy „payola”, „beztantiemowe treści” i inne formy działań o charakterze przymusu pogarszają jeszcze negatywny wpływ opisanej powyżej sytuacji na wielu zawodowych twórców.

Masowa dostępność treści zostaje przyćmiona przez fakt, że serwisy streamingowe nie podlegają żadnym obowiązkom mającym na celu zapewnienie widoczności i „odkrywalności” bardziej zróżnicowanego repertuaru, w szczególności utworów europejskich.

Badanie zaleca zwiększenie przejrzystości stosowania algorytmów, a także promowanie i monitorowanie różnorodności kulturowej w jej różnych formach - w szczególności w zakresie gatunków muzycznych, języków oraz pochodzenia wykonawców i autorów piosenek - poprzez ewentualne działania polityczne na poziomie UE.

Systemowy brak równowagi w zakresie podziału przychodów

Rozwój usług streamingu muzyki przyczynił się do wzrostu przemysłu muzycznego, ale przyniósł korzyści przede wszystkim podmiotom z branży nagraniowej, a nie autorom i kompozytorom. Według niedawnego sprawozdania brytyjskiej komisji parlamentarnej pewne przyczyny o charakterze strukturalnym i ekonomicznym sprawiają, że podział przychodów ze streamingu obecnie faworyzuje uprawnionych z tytułu praw do nagrań dźwiękowych.

W badaniu opowiedziano się więc za przyjęciem lepszego podziału wartości generowanej przez sektor streamingu pomiędzy uczestników rynku i uznano, że **po rozwiązaniu kwestii potrzeby zwiększenia ogólnej puli przychodów oraz systemowych nierówności i defektów w funkcjonowaniu platform internetowych autorzy i kompozytorzy powinni być w stanie lepiej partycypować w sukcesach odnoszonych przez ten rynek.**

3. Dalsze kroki: w stronę bardziej zrównoważonego i skoncentrowanego na autorach systemu streamingu

Po dokładnej analizie różnych barier rynkowych raport skupia się na trzech filarach, które stanowią odzwierciedlenie dążeń autorów i kompozytorów. Każdy z nich wymaga unikalnego zestawu polityk lub działań mających na celu stworzenie bardziej zrównoważonego i dobrze funkcjonującego systemu korzystania z muzyki:

Lepsza rozpoznawalność

Po pierwsze, serwisy mogą opracować bardziej przyjazne autorom funkcjonalności, a także zapewnić autorom i kompozytorom lepszą widoczność za pomocą specjalnych narzędzi.

Jednocześnie organy decyzyjne UE mogłyby pomóc sektorowi muzycznemu, **promując i egzekwując stosowanie**

wskazników i narzędzi różnorodności w celu monitorowania rangi, „odkrywalności” i rzeczywistego wykorzystania repertuarów niszowych i autorów europejskich na serwisach cyfrowych.

To wymagałoby przede wszystkim większej przejrzystości w stosowaniu algorytmów przez te serwisy.

Lepsze wynagrodzenie

Rynek streamingu muzyki jest wystarczająco dojrzały, aby podjąć kolejne kroki w kierunku znaczącej poprawy sytuacji twórców i uprawnionych z tytułu praw autorskich poprzez zwiększenie całkowitej puli przychodów dzięki zastosowaniu bardziej realistycznych, rynkowo zorientowanych modeli cenowych i usług tworzących wartość dodaną. Serwisy streamingowe mogłyby ustalać zmienne modele cenowe w oparciu o nowe funkcje i podejmować działania mające na celu dalsze motywowanie szerokiej bazy użytkowników do korzystania z płatnych abonamentów. Twórcy muszą mieć możliwość ochrony przed działaniami o charakterze przymusu i praktykami payola. Opracowanie zestawu najlepszych praktyk mogłoby pomóc przeciwdziałać zmuszaniu twórców

do akceptowania niższego lub żadnego wynagrodzenia oraz obchodzeniu europejskich przepisów.

Ponadto można rozpocząć prowadzenie szczegółowych badań na poziomie UE w celu dalszej oceny, jak różne modele podziału wpływają na wynagrodzenie twórców. W miarę wzrostu całkowitej puli przychodów ze streamingu jej podział w zakresie, w jakim ma przypadać autorom, kompozytorom i wydawcom muzycznym, powinien zmierzać ku innym i bardziej uczciwym zasadom.

Lepsze wynagradzanie twórców powinno pozostać głównym priorytetem wszelkich działań mających na celu zrównoważenie pozostałych nieuczciwych praktyk na rynku cyfrowym.

Lepsza identyfikacja i zgłaszanie wykorzystania utworów

Kampanie podnoszące świadomość wśród autorów pozwoliłyby im lepiej zrozumieć **znaczenie danych na temat ich twórczości** oraz poprawić implementację standardów danych, takich jak ISWC, do systemu usług streamingowych. **Dokładne i bardziej przejrzyste raportowanie przez serwisy streamingowe i dostawców usług udostępniania treści online** jest

bezwzględnym obowiązkiem na mocy prawa UE, który powinien być odpowiednio wdrożony przez państwa członkowskie i monitorowany przez Komisję Europejską. **UE może również odegrać rolę** w ulepszeniu i szerszym wykorzystaniu technologii zarządzania danymi, przeznaczając środki na projekty realizowane przez OZZ-y

Żeby ekosystem streamingu muzyki był bardziej przyjazny twórcom

Należy rozwiązać :

- 1) Asymetrię między celami serwisów streamingowych a dążeniami autorów i kompozytorów
- 2) Strukturalne problemy w zakresie uczciwego funkcjonowania i różnorodności rynku
- 3) Systemowy brak równowagi w zakresie podziału przychodów

poprzez:

Rozpoznawalność

- Narzędzia zwiększające widoczność i „odkrywalność” autorów
- Funkcje ukierunkowanego wyszukiwania autorów i ich utworów
- Równy dostęp do rynku
- Przejrzystość w zakresie funkcjonowania algorytmów
- Monitorowanie i zapewnienie różnorodności kulturowej
- Promowanie utworów europejskich

Wynagrodzenie

- Zwiększenie całkowite puli przychodów dzięki zróżnicowanym modelom cenowym
- Zapewnienie autorom większych korzyści z rosnącej puli przychodów
- Rozwiązanie problemu luki wartości - transferu wartości (ang. value gap – transfer of value)
- Ustalenie najlepszych praktyk przeciwko:
 - Działaniom typu payola
 - Działaniom o charakterze przymusu i modelom typu „beztantiemowe treści”
 - Ghostwriterom / Fake’owym artystom
 - Sztucznym odtworzeniom

Identyfikację

- Uwzględnienie danych od momentu utworzenia
- Zwiększanie świadomości twórców i uprawnionych z tytułu praw autorskich na temat znaczenia danych
- Dopasowanie ISWC do ISRC
- Zobowiązanie właściwego raportowania, zwłaszcza w przypadku platform udostępniających treści generowane przez użytkowników
- Zapewnienie należytego oznaczenia twórców i przestrzegania ich majątkowych oraz osobistych praw autorskich

O GESAC

GESAC zrzesza 32 stowarzyszenia twórców z Unii Europejskiej, Islandii, Norwegii i Szwajcarii. Chronimy i promujemy prawa ponad miliona twórców i uprawnionych z tytułu praw autorskich w dziedzinie muzyki, utworów audiowizualnych, sztuk plastycznych oraz utworów literackich i dramatycznych.

www.authorsocieties.eu
[@authorsocieties](https://twitter.com/authorsocieties)
secretariatgeneral@gesac.org

Rue Montoyer 23
1000 Bruksela
Belgia +32 2 511 44 54